

dr Witold Kilarski

os. Złota Podkowa 27/9, 31-352 Kraków

e-mail: witek.kilarski@gmail.com · tel. 782 473 130

archiwum sprawy: ludvigboltzmann.github.io/KorupcjaNCN

Kraków, dnia 29 lipca 2026 r.

Konflikty interesów i nieprawidłowości w Narodowym Centrum Nauki

Dokumentacja — wersja druga, uzupełniona i zweryfikowana
pierwotna wersja: 24 lutego 2026 r.

Streszczenie ustaleń

Poniższe zestawienie opiera się wyłącznie na danych publicznie dostępnych: listach wyników i projektów Narodowego Centrum Nauki, archiwalnych wersjach stron NCN dostępnych w Internet Archive, publikacjach naukowych oraz aktach postępowań sądowych. Wszystkie liczby są weryfikowalne u źródła.

Nr	Ustalenie	Dane liczbowe	Charakter zarzutu
I	Publiczna lista grantów przyznanych z odwołania była przez lata niekompletna. Partia ujawniona w 2025 r. zawiera rozstrzygnięcia konkursów z lat 2020–2025.	46 wpisów ujawnionych jednorazowo; 31 943 045 PLN	Brak przejrzystości; uniemożliwienie kontroli społecznej przez okres do pięciu lat
I	Granty z odwołania dla małżonków Koordynatorek Dyscyplin NCN.	dr M. Sekerdej — 2 681 700 PLN (2018); dr B. Jacobs — 358 886 PLN	Konflikt interesów; brak ujawnienia powiązania
II	Współpraca naukowa dyrektora NCN z beneficjentem grantu przyznanego przez NCN w okresie sprawowania funkcji.	OPUS 2015/17/B/ST1/00996 — 328 800 PLN; dwie wspólne publikacje (2018, 2020)	Konflikt interesów urzędnika państwowego
III	Współpraca naukowa zastępcy dyrektora NCN z beneficjentem grantów NCN, przy afiliacjach nieodpowiadających miejscu zatrudnienia.	MAESTRO 2 2012/04/A/NZ8/00662 — 2 990 150 PLN; trzy wspólne publikacje	Konflikt interesów; naruszenie zasad rzetelności naukowej
I	Rozliczenie grantu dr. Sekerdeja.	11 zgłoszonych publikacji, 7 z numerem DOI w chwili rozliczenia; 2 z 10 w otwartym dostępie	Naruszenie procedur rozliczeniowych i polityki Open Access NCN
IV	Wystąpienie dyrektora NCN do Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o zerwanie współpracy z wnioskodawcą, cztery miesiące przed ogłoszeniem wyników konkursu NAWA.	budżet wniosku NAWA ok. 1 700 000 PLN; wkład NCN 10 000 PLN	Wykorzystanie stanowiska; działanie przyznane przed sądem

Celem niniejszej dokumentacji jest doprowadzenie do rzetelnego zbadania opisanych okoliczności przez właściwe organy państwa: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Najwyższą Izbę Kontroli, prokuraturę oraz — w zakresie środków pochodzących z Funduszy Norweskich — Norweską Radę ds. Badań Naukowych (Norges

forskningsråd).

I. Granty przyznane z odwołania — niekompletność publicznej listy i anomalie statystyczne

W NCN odwołania od decyzji o przyznaniu grantu są dopuszczalne wyłącznie w sprawach formalnych, tj. dotyczących pierwszego, technicznego etapu oceny wniosku. Nie istnieje możliwość odwołania od oceny merytorycznej — od recenzji ekspertów ani od późniejszej decyzji Zespołu Ekspertów.

Grant odrzucony po ocenie merytorycznej może zostać przyznany wyłącznie w wyniku odwołania od uchybień formalnych, zaistniałych na etapie między wysłaniem wniosku do recenzji a ogłoszeniem wyników. Na tym etapie prawdopodobieństwo popełnienia błędu formalnego przez NCN jest statystycznie minimalne.

Nazwiska beneficjentów grantów przyznanych z odwołania nie figurują na listach konkretnych konkursów, lecz są publikowane na odrębnej, zbiorczej liście. Do 2024 roku lista ta nie zawierała informacji o nazwie konkursu ani dacie przyznania, co uniemożliwiało identyfikację beneficjentów i ich porównanie z oficjalną listą zaakceptowanych i odrzuconych wniosków.

I.1. Dokumentacja stanu listy w archiwalnych wersjach strony NCN

Dynamikę wpisów na liście można odtworzyć z archiwalnych kopii strony NCN utrwalonych w Internet Archive. Serwis ten posiada 55 zrzutów strony „Lista wniosków zakwalifikowanych do finansowania przez Komisję Odwoławczą Rady NCN” z okresu od listopada 2018 r. do maja 2026 r. Poniższe zestawienie podaje liczbę pozycji widocznych na liście w poszczególnych zrzutach; każdą z tych wartości można sprawdzić, otwierając wskazaną kopię archiwalną.

Data zrzutu archiwalnego	Liczba pozycji na liście	Zmiana
16 listopada 2018	73	—
22 lipca 2019	87	+14
19 grudnia 2019	87	0
27 września 2020	113	+26
25 października 2021	113	0
25 stycznia 2022	113	0
8 grudnia 2022	113	0
9 grudnia 2023	115	+2
8 czerwca 2024	117	+2
1 grudnia 2024	117	0
21 marca 2025	117	0
10 września 2025	123	+6
20 listopada 2025	163	+40
15 grudnia 2025	163	0
21 stycznia 2026	163	0
12 marca 2026	163	0
12 maja 2026	165	+2
29 lipca 2026 (stan bieżący strony)	170	+5

Z zestawienia wynikają cztery ustalenia:

- a) **Zastój od września 2020 do grudnia 2022.** Przez ponad dwadzieścia siedem miesięcy liczba pozycji na liście pozostawała niezmienną i wynosiła 113. W tym okresie do listy nie dopisano ani jednego rozstrzygnięcia.
- b) **Cztery wpisy w okresie od grudnia 2022 do czerwca 2024.** Do grudnia 2023 r. lista wzrosła ze 113 do 115 pozycji, a do czerwca 2024 r. do 117. W ciągu osiemnastu miesięcy dopisano zatem cztery wpisy.
- c) **Zastój od czerwca 2024 do marca 2025.** Liczba pozycji utrzymywała się na poziomie 117.
- d) **Uzupełnienie w okresie od marca do listopada 2025 r. — w co najmniej dwóch etapach.** Do 10 września 2025 r. liczba pozycji wzrosła ze 117 do 123, a do 20 listopada 2025 r. — do 163. Ujawnienie zaległych rozstrzygnięć nie nastąpiło zatem jednorazowo, lecz etapami, w okresie około ośmiu miesięcy. Kolejne rzuty — z 15 grudnia 2025 r., 21 stycznia i 12 marca 2026 r. — wykazują niezmiennie 163 pozycje.

Zestawienie to zawiera również dwie korekty w stosunku do wcześniejszych szacunków autora. Po pierwsze, wartość 113 pozycji została osiągnięta nie na koniec 2019 r., lecz do września 2020 r. — rzut z 19 grudnia 2019 r. wykazuje 87 pozycji. Dwadzieścia sześć wpisów, przypisywanych dotąd rokowi 2019, zostało dodanych w trakcie 2020 roku. Po drugie, wzrost do 163 pozycji nastąpił etapami między marcem 2025 r. a styczniem 2026 r., a nie jednorazowo w 2025 roku.

Odrębnego wyjaśnienia wymaga rzut z 1 czerwca 2025 r., w którym na liście widoczne są 113 pozycje, mimo że rzut z 21 marca 2025 r. wykazywał 117. Wskazywałoby to na czasowe usunięcie czterech pozycji z publicznej listy. Ponieważ jednak nie można wykluczyć, że jest to artefakt sposobu archiwizacji strony, autor przedstawia tę obserwację jako wymagającą weryfikacji, a nie jako ustalenie.

I.2. Zgodność serii archiwalnej z obecnym stanem listy

Obecna lista NCN liczy **170 pozycji** o łącznej wartości **157 153 339 PLN**. Lista jest prowadzona narastająco — nowe rozstrzygnięcia dopisywane są na jej końcu. Pozwala to przypisać poszczególne przedziały pozycji do okresów ustalonych w serii archiwalnej:

- a) pozycje 1–113 — stan osiągnięty do września 2020 r.;
- b) pozycje 114–115 — dodane między grudniem 2022 r. a grudniem 2023 r.; pozycje 116–117 — dodane między grudniem 2023 r. a czerwcem 2024 r.;
- c) pozycje 118–163 — czterdzieści sześć wpisów dodanych między 21 marca a 20 listopada 2025 r.;
- d) pozycje 164–170 — siedem wpisów dodanych po marcu 2026 r.

I.3. Ujawnione w 2025 r. rozstrzygnięcia dotyczą konkursów z lat 2020–2025

Analiza numerów edycji konkursów w partii dodanej między 21 marca a 20 listopada 2025 r. (pozycje 118–163) prowadzi do ustalenia o zasadniczym znaczeniu. Partia ta zawiera rozstrzygnięcia odwołań dotyczących następujących konkursów: **MINIATURA 4, 5, 6, 7, 8 i 9, ETIUDA 8, PRELUDIUM 19, OPUS 19, OPUS 22, OPUS 24, OPUS 26, SONATA 15, SONATA 16, SONATA BIS 9, SONATA BIS 10, SONATA BIS 11 oraz MAESTRO 13.**

MINIATURA 4, ETIUDA 8, PRELUDIUM 19, OPUS 19 i SONATA 15 to edycje z roku 2020. Oznacza to, że w partii uzupełnionej między marcem a listopadem 2025 r. ujawniono rozstrzygnięcia dotyczące konkursów z pięciu kolejnych lat — od 2020 do 2025.

Wynika z tego, że wieloletni zastój liczby pozycji na liście nie oznaczał braku grantów przyznanych z odwołania. Oznaczał brak ich publikacji. Przez okres dochodzący do pięciu lat publiczna lista NCN była **niekompletna**, a uczestnicy tych samych konkursów nie mieli możliwości ustalenia, że inni wnioskodawcy uzyskali finansowanie w trybie odwoławczym.

I.4. Skład partii uzupełnionej w latach 2025–2026

Porównanie struktury wpisów wskazuje na wyraźną zmianę charakteru rozstrzygnięć odwoławczych:

Parametr	pozycje 1–113 (do IX 2020 r.)	pozycje 118–163 (III 2025 – I 2026)
Liczba wpisów	113	46
Suma przyznanych środków	122 966 379 PLN	31 943 045 PLN
Udział konkursu MINIATURA	19% wpisów	52% wpisów
Mediana kwoty	260 233 PLN	49 943 PLN

Mediana kwoty spadła ponad pięciokrotnie, a ponad połowę partii z 2025 r. stanowią granty MINIATURA — instrument o maksymalnej wartości 50 000 PLN, nieobejmujący pełnych projektów badawczych. Siedem wpisów dodanych po 2025 r. to w całości MINIATURA 9.

Nie oznacza to jednak, że partia z 2025 r. dotyczy wyłącznie drobnych kwot: dwadzieścia dwie pozycje spoza konkursu MINIATURA obejmują **31 145 406 PLN**, średnio 1 415 700 PLN na wniosek. Wzrost liczby rozstrzygnięć został zatem uzyskany głównie przez dopisanie licznych grantów o najniższych kwotach, przy jednoczesnym ujawnieniu znaczących środków w pozostałych pozycjach.

I.5. Do listopada 2025 r. lista nie zawierała nazwy konkursu

Do listopada 2025 r. przypisanie pozycji z listy odwoławczej do konkretnego konkursu było wysoce utrudnione, a w praktyce niemożliwe. Wynika to wprost z porównania nagłówków tabeli w archiwalnych wersjach strony:

Data zrzutu	Kolumny tabeli	Pozycji
8 czerwca 2024	Lp · Tytuł projektu/działania · Kierownik projektu · Nazwa podmiotu · Przyznane środki (PLN)	117
10 września 2025	Lp · Tytuł projektu/działania · Kierownik projektu · Nazwa podmiotu · Przyznane środki (PLN)	123
20 listopada 2025	Lp · Konkurs · Tytuł projektu/działania · Kierownik projektu · Nazwa podmiotu · Przyznane środki (PLN)	163

Kolumna „Konkurs” została zatem dodana do tabeli między 10 września a 20 listopada 2025 r. — **równocześnie z dopisaniem czterdziestu zaległych pozycji**. Do tego momentu lista podawała wyłącznie tytuł projektu, nazwisko kierownika, nazwę podmiotu i kwotę. Nie zawierała ani nazwy konkursu, ani daty przyznania, wobec czego ustalenie, z którego konkursu i z którego roku pochodzi dane rozstrzygnięcie, nie było możliwe na podstawie samej listy.

Uniemożliwiało to porównanie listy odwoławczej z oficjalnymi listami rankingowymi poszczególnych konkursów, a tym samym wykrycie, że w danym konkursie ktoś uzyskał finansowanie w trybie odwoławczym. Dopiero dodanie kolumny „Konkurs” w listopadzie 2025 r. otworzyło taką możliwość — i w tym samym momencie ujawniono czterdzieści zaległych rozstrzygnięć.

Należy podkreślić, że **daty przyznania lista nie zawiera do dnia dzisiejszego dla żadnej z 170 pozycji**. Rok rozstrzygnięcia można wyłącznie szacować na podstawie numeru edycji konkursu. Dopóki daty nie zostaną ujawnione, pełna kontrola publiczna trybu odwoławczego pozostaje niemożliwa.

I.6. Kontekst czasowy zmian

Zmiana w statystykach przyznawania grantów z odwołania nastąpiła w 2020 roku, bezpośrednio po tym, jak autor niniejszego dokumentu zwrócił uwagę na tę kwestię dr. Marcinowi Lianie,

ówczesnemu i obecnemu zastępcy dyrektora NCN, podczas spotkania towarzyskiego. Korelacja ta zasługuje na wnikliwe zbadanie.

I.7. Granty z odwołania dla małżonków pracowników NCN

Szczególnie niepokojący jest fakt, że wśród beneficjentów grantów przyznanych z odwołania w latach 2018–2020 znaleźli się małżonkowie ówczesnych Koordynatorów Dyscyplin NCN:

- a) **dr Maciej Sekerdej** — małżonek Kingi Sekerdej, Koordynatorki Dyscyplin NCN — uzyskał w 2018 roku grant z odwołania w wysokości 2 681 700 PLN (pozycja 69 listy, konkurs SONATA BIS 7, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Filozoficzny);
- b) **dr Bart Jacobs** — małżonek Małgorzaty Jacobs, Koordynatorki Dyscyplin NCN — uzyskał grant z odwołania w wysokości 358 886 PLN (pozycja 105 listy, konkurs OPUS 17, Uniwersytet Jagielloński).

Nazwiska obu beneficjentów nie figurowały na oficjalnych listach konkursów, z których wnioski były składane, ponieważ granty zostały przyznane dopiero z odwołania. Żaden z pozostałych uczestników tych samych konkursów nie miał możliwości zweryfikowania, że małżonkowie Koordynatorów Dyscyplin uzyskali finansowanie tą drogą.

I.8. Grant dr. Macieja Sekerdeja

Grant w wysokości 2 681 700 PLN przyznany dr. Maciejowi Sekerdejowi był **największym grantem przyznany z odwołania w całej historii NCN do końca 2024 roku**, tj. wśród wszystkich 117 pozycji ujawnionych do tego czasu. Wyprzedziły go dopiero trzy granty ujawnione w partii z 2025 r.: SONATA BIS 10 — 3 985 000 PLN, MAESTRO 13 — 3 239 000 PLN oraz SONATA BIS 10 — 3 076 540 PLN.

I.9. Realizacja grantu: 6 lat zamiast planowanych 5

Grant trafił do Wydziału Filozoficznego UJ w Krakowie na projekt: „Między nacjonalizmem i kosmopolityzmem: percepcyjne i motywacyjne czynniki kształtujące konstruktywny patriotyzm”. Planowany okres realizacji wynosił 5 lat, jednak dr Sekerdej zakończył go w 6 lat (01.10.2018–30.09.2024).

I.10. Nieprawidłowości przy rozliczeniu grantu

Grant rozliczono na podstawie 11 publikacji w czasopiśmie naukowych. Jednak NCN zaakceptował raport końcowy zawierający jedynie 7 publikacji z dostępnymi linkami DOI — 4 pozostałe publikacje nie były jeszcze opublikowane w momencie rozliczenia, a jedna z nich nie ukazała się do dnia dzisiejszego. Zatwierdzenie grantu na podstawie nieopublikowanych prac stanowi naruszenie procedur rozliczeniowych NCN.

I.11. Brak oryginalnego wkładu naukowego

Spośród 11 zgłoszonych publikacji dr Sekerdej jest głównym autorem jedynie 2, a autorem korespondencyjnym — 3. Oznacza to, że głównym wykonawcą i pomysłodawcą większości prac był ktoś inny, co jest niezgodne z międzynarodowymi zasadami autorstwa w publikacjach naukowych (zob. wytyczne ICMJE).

I.12. Naruszenie polityki Open Access NCN

Spośród 10 opublikowanych prac jedynie 2 ukazały się w czasopiśmie Open Access. Jest to sprzeczne z polityką otwartego publikowania NCN, zgodnie z którą od 1 stycznia 2021 roku publikacje nieopublikowane w trybie otwartego dostępu nie powinny być uwzględniane w raportach rozliczeniowych. Autor niniejszego dokumentu weryfikował dostępność każdej z tych publikacji indywidualnie.

I.13. Brak ujawnienia konfliktu interesów i informacji o procedurze

Na stronie internetowej NCN brak informacji o tym, że małżonka dr. Sekerdeja — Kinga Sekerdej — pełniła funkcję Koordynatora Dyscyplin NCN, tj. funkcję wprost określoną w ustawie o NCN. Stanowi to naruszenie zasad transparentności.

Nie zostały również upublicznione informacje o tym, jakie nieprawidłowości formalne legły u podstaw odwołania, ani w jaki sposób procedowano wniosek odwoławczy małżonka Koordynatorki Dyscyplin. Dyrektor NCN Zbigniew Błocki, wicedyrektor Marcin Liana ani szefowa Działu Kontroli NCN nie sporządzili — bądź nie ujawnili — notatki służbowej dokumentującej decyzję o przyznaniu grantu o wartości 2,7 mln PLN taką metodą, w sytuacji oczywistego konfliktu interesów.

Prokuratura Kraków-Krowodrza (prok. Ochońska-Wróbel) oraz prokuratura Kraków-Podgórze (prok. Marta Suchodolska), prowadząc kontrolę w tej sprawie, nie zbadały tych powiązań, nie przeprowadziły analizy statystycznej i nie dotarły do publicznie dostępnych informacji wskazujących na kumoterstwo w NCN.

I.14. Terminy odwoławcze a dostępność informacji

Znaczenie niekompletności publicznej listy ujawnia się w zestawieniu z terminami procedury odwoławczej:

Etap	Termin	Podstawa
Odwołanie do Komisji Odwoławczej Rady NCN	14 dni od doręczenia decyzji Dyrektora	art. 33 ust. 2 ustawy o NCN
Rozstrzygnięcie Komisji Odwoławczej	do 3 miesięcy od złożenia odwołania	art. 33 ust. 3 ustawy o NCN
Skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie	1 miesiąc od doręczenia decyzji Komisji, za jej pośrednictwem	art. 33 ust. 5 ustawy o NCN w zw. z art. 53 § 1 p.p.s.a.
Ponowna ocena wniosku skierowanego przez Komisję	do 5 miesięcy	instrukcja NCN dla wnioskodawców

Odwołanie w NCN przysługuje **wyłącznie** w przypadku naruszenia procedury konkursowej lub innych naruszeń formalnych; ocena merytoryczna jest wyłączona z kontroli. Informacja o tym, jak NCN stosował te same przepisy proceduralne wobec innych wniosków z tego samego konkursu, jest zatem dokładnie tym rodzajem materiału, który w postępowaniu odwoławczym jest dopuszczalny — nie stanowi zarzutu merytorycznego, lecz zarzut nierównego stosowania procedury.

Łączne okno czasowe, w którym wnioskodawca mógłby taki materiał wykorzystać we własnej sprawie, wynosi — licząc od doręczenia decyzji Dyrektora do upływu terminu na skargę do sądu — najwyżej około **czterech i pół miesiąca**.

Jeżeli rozstrzygnięcia odwoławcze dotyczące konkursów z 2020 roku zostały opublikowane w 2025 roku, oznacza to, że informacja zdolna uzasadnić zarzut nierównego stosowania procedury konkursowej **nie istniała publicznie ani jednego dnia w całym okresie, w którym można było jej użyć**. Nie jest to kwestia braku legitymacji do zaskarżania cudzych decyzji, lecz braku dowodu potrzebnego w postępowaniu własnym.

Skala zjawiska nie jest marginalna. W latach 2012–2018 wnioskodawcy złożyli w NCN **2211 odwołań** od decyzji Dyrektora, podczas gdy skumulowana liczba grantów przyznanych z odwołania wyniosła na koniec 2018 r. 87. Skuteczność odwołań wynosiła zatem około 4%. Przy takiej proporcji każdy odwołujący się miał oczywisty interes w ustaleniu, w jakich okolicznościach

i na jakiej podstawie odwołanie zostało uwzględnione.

I.15. Selektywna publikacja w obrębie tej samej edycji konkursu

Niekompletności listy nie da się wyjaśnić awarią techniczną ani zaniedbaniem o charakterze ogólnym. Analiza pozycji 114–117, tj. czterech wpisów dodanych do listy w latach 2022–2023, prowadzi do ustalenia dalej idącego:

Poz.	Konkurs	Kierownik projektu	Podmiot	Kwota (PLN)
114	MINIATURA 6	dr Paweł Pakosz	Politechnika Opolska	25 303
115	MINIATURA 6	dr Marta Kot	Uniwersytet Jagielloński	49 940
116	MINIATURA 7	dr Jakub Hadzik	Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	48 466
117	OPUS 24 + LAP/Weave	dr inż. Maciej Cieplak	Instytut Chemii Fizycznej PAN	1 825 120

Te same edycje konkursów powracają w partii ujawnionej w 2025 roku:

Edycja konkursu	Opublikowane do 2024 r.	Ujawnione dopiero w 2025 r.
MINIATURA 6	2 wpisy (poz. 114, 115)	6 wpisów (poz. 148, 151–155)
MINIATURA 7	1 wpis (poz. 116)	6 wpisów (poz. 120, 121, 156–159)
OPUS 24 + LAP/Weave	1 wpis (poz. 117)	2 wpisy (poz. 118, 119)
SONATA 15	1 wpis (poz. 113)	1 wpis (poz. 125)

Z tej samej edycji konkursu część rozstrzygnięć odwoławczych została opublikowana na bieżąco, a część wstrzymana na dwa albo trzy lata. Proces zautomatyzowany ani awaria systemu nie działają wybiórczo w obrębie jednej tabeli.

Najwyraźniej widać to na przykładzie konkursu OPUS 24 + LAP/Weave. Trzy rozstrzygnięcia z tego konkursu, o kwotach 1 825 120 PLN, 1 700 520 PLN i 1 758 349 PLN, zajmują na liście **kolejne, sąsiadujące pozycje 117, 118 i 119**. Pozycja 117 była widoczna na liście już 8 czerwca 2024 r.; pozycje 118 i 119 pojawiły się dopiero między 10 września a 20 listopada 2025 r. Dwa wiersze bezpośrednio następujące po trzecim, dotyczące tego samego konkursu, o łącznej wartości **3 458 869 PLN**, pozostawały nieujawnione przez co najmniej siedemnaście miesięcy.

Konkurs OPUS 24 przywołano tu **jedynie dla przykładu**, jako przypadek najbardziej czytelny. Zjawisko jest znacznie szersze: z konkursu MINIATURA 6 wstrzymano sześć rozstrzygnięć, z MINIATURA 7 również sześć, a łącznie partia uzupełniona w 2025 r. objęła czterdzieści sześć pozycji z siedemnastu różnych edycji konkursów.

Mechanizm techniczny publikujący wiersz 117 i pomijający wiersz 118 nie istnieje. Selektywność publikacji w obrębie jednej edycji konkursu wymaga rozstrzygnięcia, kto o niej decydował i na jakiej podstawie. Autor wnosi o zbadanie tej okoliczności przez organ nadzoru.

Ustalenie granicy czasowej — tj. tego, że pozycja 117 była ostatnią widoczną na koniec 2024 roku — opiera się na archiwalnych wersjach strony NCN utrwalonych w Internet Archive. Odpowiednie zrzuty archiwalne wraz z datami archiwizacji i adresami URL autor przedstawi na żądanie organu.

II. Konflikt interesów dyrektora NCN prof. Zbigniewa Błockiego przy współpracy z beneficjentem grantu NCN prof. Włodzimierzem Zwonkiem

Prof. dr hab. Zbigniew Błocki, pełniący funkcję dyrektora Narodowego Centrum Nauki od marca 2015 do października 2023 roku, prowadził współpracę naukową ze swoim wieloletnim znajomym, prof. dr. hab. Włodzimierzem Zwonkiem — dziekanem Wydziału Matematyki i Informatyki

Uniwersytetu Jagiellońskiego w kadencjach 2016–2020 i 2020–2024. Współpraca ta odbywała się w ramach grantu OPUS (nr 2015/17/B/ST1/00996, kwota: 328 800 PLN), przyznanego prof. Zwonkowi przez NCN w 2016 roku, tj. w okresie sprawowania przez prof. Błockiego funkcji dyrektora NCN.

Poniższe publikacje dokumentują współpracę naukową prof. Błockiego z prof. Zwonkiem w okresie, gdy prof. Błocki pełnił funkcję dyrektora NCN:

Z. Błocki, W. Zwonek, *Generalizations of the higher dimensional Suita conjecture and its relation with a problem of Wiegnerinck*, Journal of Geometric Analysis 30 (2020), 1259–1270.

Z. Błocki, W. Zwonek, *One dimensional estimates for the Bergman kernel and logarithmic capacity*, Proceedings of the American Mathematical Society 146 (2018), 2489–2495.

Dyrektor NCN, będący urzędnikiem państwowym, odpowiada osobiście za kluczowe decyzje wydawane przez NCN, w tym przyznawanie grantów, rozpatrywanie odwołań, podpisywanie umów z beneficjentami oraz administracyjną kontrolę przyznaných środków. Współpraca naukowa prof. Błockiego z prof. Zwonkiem — beneficjentem grantu przyznanego przez kierowany przez prof. Błockiego NCN — stanowi oczywisty konflikt interesów pomiędzy rolą naukowca a funkcją dyrektora instytucji finansującej naukę.

II.1. Publikacje prof. Zwonka i prof. Błockiego były częściowo finansowane ze środków NCN

W sekcji „Acknowledgements” obu wymienionych publikacji autorzy wskazują na odrębne źródła finansowania: prof. Błocki deklaruje grant Ministerstwa Nauki Ideas Plus (nr 0001/ID3/2014/63, kwota: 1 325 300 PLN), natomiast prof. Zwonek — grant NCN OPUS (nr 2015/17/B/ST1/00996, kwota: 328 800 PLN).

Niezależnie od deklarowanego podziału źródeł finansowania, współpraca dyrektora NCN z beneficjentem grantu przyznanego przez NCN jest sprzeczna z zasadami rzetelności, etyką zawodową oraz ustawą o NCN. Każdy wspólny projekt korzystający — choćby częściowo — z funduszy przyznaných przez NCN podlega zasadom etycznym i prawnym obowiązującym w NCN.

Warto podkreślić, że zasadę tę wyłożył sam prof. Błocki, zeznając w 2023 roku przed Sądem w Krakowie w sprawie, którą wytoczył autorowi niniejszego dokumentu za rozpowszechnianie dowodów domniemanej korupcji w NCN (sygn. akt: II K 321/23). Prof. Błocki zeznał, że nawet jeżeli NCN wnosi jedynie niewielką część finansowania — jak w przypadku konkursów NAWA Polskie Powroty, gdzie wkład NCN wynosi zaledwie 10 000 PLN przy łącznym budżecie grantu ok. 1 700 000 PLN — Dyrekcja NCN ma prawo traktować takie granty jako podlegające zasadom NCN.

II.2. Deklarowane źródło finansowania prof. Błockiego

W sekcji „Acknowledgements” obu publikacji obaj autorzy deklarują odrębne źródła finansowania. Jednak 36-miesięczny grant prof. Błockiego (Ideas Plus), przyznany w 2014 roku przez Ministerstwo Nauki, został — według ustaleń autora niniejszego dokumentu — zamknięty i rozliczony w 2017 roku, czyli przed publikacjami z 2018 i 2020 roku. Zakończony grant nie mógł zatem służyć jako źródło finansowania prac nad wspólnymi projektami.

Konsekwentnie, jedynymi dostępnymi funduszami, z których mógł korzystać prof. Błocki podczas współpracy z prof. Zwonkiem, były środki z wciąż aktywnego grantu OPUS prof. Zwonka (nr 2015/17/B/ST1/00996, 328 800 PLN) — grantu przyznanego przez NCN w 2016 roku, tj. za kadencji prof. Błockiego jako dyrektora NCN.

Ponieważ okoliczność ta ma znaczenie rozstrzygające, a data faktycznego zakończenia i rozliczenia projektu nr 0001/ID3/2014/63 znajduje się w dokumentacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego jako instytucji przyznającej, autor wnosi o jej urzędowe potwierdzenie: wskazanie daty rozpoczęcia projektu, daty jego zakończenia, daty przyjęcia raportu końcowego oraz informacji o ewentualnych aneksach przedłużających okres realizacji.

II.3. Wieloletnia relacja zawodowa między prof. Błockim a prof. Zwonkiem

Obaj naukowcy znali się i współpracowali na długo przed uzyskaniem przez prof. Błockiego stanowiska dyrektora NCN:

- a) przynajmniej od 1995 roku do 2015 roku obaj byli zatrudnieni w Instytucie Matematyki UJ; prof. Zwonek pełnił funkcję dziekana Wydziału Matematyki i Informatyki UJ w kadencjach 2016–2020 i 2020–2024;
- b) prof. Błocki był dyrektorem Instytutu Matematyki UJ w latach 2011–2012, a więc bezpośrednio przed objęciem funkcji w NCN;
- c) już w 2014 roku opublikowali wspólne wyniki badawcze w dwóch czasopismach naukowych;
- d) w 2023 roku, po odejściu ze stanowiska dyrektora NCN, prof. Błocki uzyskał zatrudnienie w Katedrze Analizy Matematycznej Instytutu Matematyki UJ, której kierownikiem był i nadal jest prof. Zwonek;
- e) w momencie zatrudniania prof. Błockiego w 2023 roku prof. Zwonek pełnił równocześnie funkcję dziekana Wydziału Matematyki i Informatyki UJ, co dawało mu bezpośredni wpływ na politykę personalną wydziału. Zgodnie ze Statutem UJ dziekan wydziału realizuje politykę personalną wydziału i przedstawia Rektorowi, za zgodą rady wydziału, wnioski o zatrudnienie na stanowiska nauczycieli akademickich wydziału, a także ogłasza, po zasięgnięciu opinii rady wydziału, konkursy na te stanowiska;
- f) w 2021 roku prof. Zwonek użył obu publikacji powstałych we współpracy z prof. Błockim do rozliczenia przed NCN grantu OPUS przyznanego mu w 2016 roku. Grant ten został zatem przyznany i rozliczony przez NCN w czasie, gdy dyrektorem NCN był Zbigniew Błocki.

II.4. Aktualne funkcje prof. Zbigniewa Błockiego

Okoliczności opisane wyżej nie dotyczą wyłącznie przeszłości. W 2025 roku prof. Błocki został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk, a w 2026 roku został powołany na czteroletnią kadencję **dyrektora Instytutu Matematycznego PAN**. Sprawuje zatem obecnie funkcję kierowniczą w instytucie Polskiej Akademii Nauk, tj. w podmiocie objętym nadzorem ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz korzystającym ze środków publicznych.

II.5. Konkluzja dotycząca sprawy Błocki–Zwonek

Opisana sytuacja rodzi uzasadnione obawy dotyczące konfliktu interesów dyrektora NCN współpracującego naukowo z beneficjentem grantu NCN, przyznanego w trakcie pełnienia przez niego funkcji urzędnika państwowego. Budzi ona również pytania o ekonomiczny wymiar tej relacji oraz o rzetelność procedur przyznawania grantów przez NCN — nie tylko w odniesieniu do grantu prof. Zwonka, lecz także w przypadku grantów, których beneficjentami byli znajomi innych wysoko postawionych osób w NCN, w tym zastępcy dyrektora NCN (zob. część III) oraz Koordynatorów Dyscyplin (zob. część I).

Należy podkreślić, że NCN — wbrew standardom konstytucyjnym — nie dopuszcza odwołań merytorycznych od wydanych decyzji grantowych. Jediną instytucją odwoławczą pozostaje sąd administracyjny, co w praktyce eliminuje możliwość podważenia merytorycznych aspektów oceny wniosku. Od początku istnienia NCN prowadził zaledwie 7 spraw sądowych, z czego żadna nie dotyczyła odwołań — 6 dotyczyło sporów z zakresu prawa pracy.

III. Konflikt interesów zastępcy dyrektora NCN dr. Marcina Liany z beneficjentem grantów NCN prof. Wiesławem Babikiem

Dr Marcin Liana pracuje w NCN od chwili jego założenia w 2010 roku. W latach 2017–2018 pełnił funkcję kierownika ds. zarządzania grantami, a od 2018 roku jest zastępcą dyrektora NCN.

Prof. dr hab. Wiesław Babik — profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownik Zespołu Genomiki i Ewolucji Eksperymentalnej — jest jednym z aktywniejszych beneficjentów grantów NCN. W latach 2012–2022 otrzymał cztery granty z NCN.

Od 2015 roku prof. Babik aktywnie współpracuje naukowo z dr. Lianą, korzystając przy tej współpracy z grantów przyznawanych przez NCN — instytucję, w której dr Liana pełni funkcję zastępcy dyrektora. Ich współpraca jest udokumentowana wspólnymi publikacjami w międzynarodowych czasopiśmie naukowych.

III.1. Publikacja z 2015 roku

Tytuł: *The dissection of a Pleistocene refugium: phylogeography of the smooth newt, *Lissotriton vulgaris*, in the Balkans*

Źródło: Journal of Biogeography

Afiliacja dr. Liany: Department of Comparative Anatomy, Institute of Zoology, Jagiellonian University, 30-387 Kraków, Poland.

Afiliacja ta budzi poważne wątpliwości. Dr Liana był wówczas zatrudniony w NCN na stanowisku kierownika ds. zarządzania grantami i nie mógł być jednocześnie afiliowany przy Instytucie Zoologii UJ — instytucji, która mogła być beneficjentem grantów NCN. Podanie fałszywej afiliacji w publikacji naukowej stanowi naruszenie zasad rzetelności naukowej.

Publikacja ta została użyta do rozliczenia grantu MAESTRO 2 prof. Babika (nr 2012/04/A/NZ8/00662, kwota: 2 990 150 PLN).

III.2. Publikacja z 2018 roku

Tytuł: *The distributions of the six species constituting the smooth newt species complex (*Lissotriton vulgaris sensu lato*)*

Źródło: Amphibia-Reptilia (Brill)

Afiliacja dr. Liany: Obozowa 46, 30-060 Kraków, Poland.

Adres ten nie odpowiada żadnej instytucji naukowej — jest to adres obiektu handlowego. Podanie takiej afiliacji dla zastępcy dyrektora NCN w publikacji naukowej finansowanej ze środków publicznych jest niedopuszczalne i stanowi oczywiste naruszenie dobrych praktyk naukowych.

Również ta publikacja została użyta do rozliczenia grantu MAESTRO 2 prof. Babika (nr 2012/04/A/NZ8/00662, kwota: 2 990 150 PLN).

III.3. Publikacja z 2022 roku

Tytuł: *Landscape genetics reveals contrasting patterns of connectivity in two newt species (*Lissotriton montandoni* and *L. vulgaris*)*

Źródło: Molecular Ecology

Afiliacja dr. Liany: Kraków, Poland.

W porównaniu z wcześniejszymi publikacjami afiliacja uległa dalszemu „skurczeniu” — ogranicza się jedynie do nazwy miasta, bez jakiegokolwiek wskazania miejsca zatrudnienia. Taka afiliacja nie identyfikuje zakładu pracy dr. Liany i rodzi uzasadnione podejrzenie świadomego ukrywania jego związku z NCN.

III.4. Ocena sytuacji

Ewolucja afiliacji dr. Liany w kolejnych publikacjach prof. Babika — od fikcyjnej afiliacji z Instytutem Zoologii UJ (2015), przez adres obiektu handlowego (2018), po samą nazwę miasta

(2022) — wskazuje na świadome działania mające na celu ukrycie prawdziwego miejsca zatrudnienia dr. Liany w NCN.

Jeśli współautorstwo dr. Liany w publikacjach prof. Babika stanowiło formę odwzajemnienia za przychylność przy uzyskiwaniu grantów z NCN, sytuacja taka spełnia znamiona korupcji na najwyższych szczeblach władzy NCN. Jest to o tyle niepokojące, że przez co najmniej 5 lat sytuacja ta nie została wykryta ani przez ówczesnego dyrektora NCN prof. Błockiego, ani przez obecnego dyrektora prof. Krzysztofa Józwiaka.

Brak mechanizmów wewnętrznej kontroli — takich jak automatyczne skanowanie nowych publikacji pod kątem powiązań personalnych z pracownikami NCN — lub celowe zaniedbanie ze strony dyrekcji NCN sugeruje możliwość występowania mechanizmów systemowej korupcji w kręgach kierownictwa NCN.

IV. Wystąpienie dyrektora NCN do Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Praktyczne konsekwencje wykładni przedstawionej przez prof. Błockiego (zob. część II.1) ujawniły się w 2021 roku, gdy autor niniejszego dokumentu składał po raz drugi wniosek o grant NAWA Polskie Powroty.

Cztery miesiące przed ogłoszeniem wyników konkursu NAWA dyrektor NCN prof. Zbigniew Błocki zażądał od Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego zerwania współpracy z wnioskodawcą, uzasadniając to faktem wysyłania mu wiadomości poczty elektronicznej. Działanie to odniosło zamierzony skutek: po oficjalnym ogłoszeniu wyników NAWA — w których wnioskodawca drugi raz z rzędu zajął pierwszą niefinansowaną pozycję — Rektor WUM zerwał wszelką współpracę bez podania uzasadnienia.

Prof. Błocki przyznał się przed sądem do tego działania, nie przedstawiając jednak podstawy prawnej swojego postępowania (sygn. akt: II K 321/23).

Okoliczność ta ma znaczenie systemowe, wykraczające poza indywidualną sytuację autora. Dyrektor instytucji finansującej badania podstawowe wystąpił do organu innej uczelni publicznej z żądaniem zerwania współpracy z osobą fizyczną, w okresie trwania procedury konkursowej innej agencji wykonawczej, i uczynił to bez wskazania podstawy prawnej. Zdolność takiego wystąpienia do wpłynięcia na sytuację uczestnika konkursu wymaga oceny organów nadzoru.

V. Brak skutecznej kontroli — NIK, Ministerstwo Nauki, prokuratura

Ani kontrola Najwyższej Izby Kontroli w NCN przeprowadzona w 2020 roku, ani kontrola Ministerstwa Nauki z 2023 roku, ani postępowania prowadzone przez prokuraturę Kraków-Krowodrza w 2024 roku nie doprowadziły do stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie:

- a) współpracy naukowej zastępcy dyrektora NCN z beneficjentem grantów NCN (sprawa Liana–Babik);
- b) współpracy naukowej dyrektora NCN z beneficjentem grantu NCN (sprawa Błocki–Zwonek);
- c) niekompletności publicznej listy grantów przyznanych z odwołania oraz anomalii statystycznych w tym zakresie;
- d) przyznawania grantów z odwołania małżonkom pracowników NCN.

VI. Uwagi końcowe

Niniejszy dokument stanowi zestawienie publicznie dostępnych danych i informacji uzyskanych w toku analizy działalności Narodowego Centrum Nauki. Wszystkie dane liczbowe pochodzą z

oficjalnych list NCN, ich wersji archiwalnych w Internet Archive oraz z treści publikacji naukowych, których dostępność weryfikowano indywidualnie. Jego celem jest doprowadzenie do rzetelnego zbadania opisanych nieprawidłowości przez właściwe organy państwa.

O powyższych okolicznościach zostaną powiadomione: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Najwyższa Izba Kontroli, prokuratura, Centralne Biuro Antykorupcyjne, władze Narodowego Centrum Nauki, władze Uniwersytetu Jagiellońskiego, redakcje czasopism naukowych, w których ukazały się omawiane publikacje, oraz Norweska Rada ds. Badań Naukowych (Norges forskningsråd), która współfinansowała polską naukę w ramach Funduszy Norweskich i ma prawo do audytu wykorzystania środków oraz kontroli procedur konkursowych.

Autor zastrzega sobie prawo do kontynuowania dziennikarskiego śledztwa w tej sprawie oraz do publikowania kolejnych ustaleń dotyczących procedur oceniania, przyznawania i rozliczania grantów przez NCN i NAWA.

dr Witold Kilarski

os. Złota Podkowa 27/9, 31-352 Kraków · tel. +48 782 473 130 · witek.kilarski@gmail.com

Więcej informacji, wraz z pełnym archiwum dokumentów w tej sprawie, pod adresem autora:
ludvigboltzmann.github.io/KorupcjaNCN